

Nye love om Inatsisartut fra EM10

Der blev fremsat 4 lovforslag under EM10, der angår Inatsisartut og dens virke, hvoraf de 3 blev færdigbehandlet og godkendt. Det drejer sig om loven om Inatsisartut og Naalakkersuisut, Forretningsorden for Inatsisartut, Lov om tilskud til politisk arbejde. Herudover blev vederlagsloven fremlagt til 1. behandling under EM10 og forventes færdigbehandlet ved FM11.

Lov om Naalakkersuisut og Inatsisartut

Loven om Inatsisartut og Naalakkersuisut udmønter selvstyreloven og sætter rammerne for, at Inatsisartut og Naalakkersuisut fungerer effektivt og tidssvarende i forhold til de kommende års udfordringer med at udvikle samfundet til at opnå en selv bærende økonomisk udvikling.

Loven bibeholder i det væsentligste den eksisterende arbejdsfordeling og politiske balance mellem Inatsisartut og Naalakkersuisut. Der er dog enkelte ændringer, hvor der har vist sig et tydeligt behov.

Formanden for Naalakkersuisut har således fået beføjelser i forhold til resten af Naalakkersuisut i forhold til mulighederne for lovændringen. Formanden kan bevilge midlertidig orlov og afskedige medlemmer af Naalakkersuisut, hvilket dog kan omstødes af Inatsisartut.

Inatsisartut har fået friere rammer til at udforme sin forretningsorden, indrette sine mødeperioder og tydeligere rammer til selv afgøre gyldigheden af sine medlemmers valg og fortabelse af valgbarhed.

Der indføres bestemmelser om ukrænkelighed af Inatsisartut og om, at medlemmerne ikke er bundet til andet end sin egen overbevisning og den parlamentariske immunitet udstrækkes til at gælde også uden for samlingsperioder.

Ombudsmanden anføres som et selvstændigt organ, kundgørelsesproceduren for Inatsisartutlove og Selvstyrets bekendtgørelser moderniseres og bestemmelserne omkring fremsættelse af mistillidsdagsorden, der hidtil har givet anledning til usikkerhed, præciseres.

Endelig betyder loven, at de medlemmer af Inatsisartut, der ikke behersker grønlandsk, skal have adgang til at tale dansk i Inatsisartut, med oversættelse til grønlandsk.

Desuden skal forhandlingerne offentliggøres både på grønlandsk og dansk. Dette sikrer, at de medlemmer af Inatsisartut, og den del af befolkningen, der ikke behersker grønlandsk, får mulighed for at deltage i den demokratiske proces. Det er forudsat, at det materiale, der skal offentliggøres, som regel foreligger både på grønlandsk og dansk.

Forretningsorden for Inatsisartut

Med Selvstyrets indførelse sidste år opstod behovet for en ny lov om Inatsisartut og Naalakkersuisut, hvor der i højere grad koncentrerer om den formelle tone af adskillelsen mellem de to magtcentre, den lovgivende og den udøvende magt.

Udgangspunktet for ændringerne i landstingsloven om landstinget og landsstyret, var således tilretninger til de nye betegnelser for Landsting og Landsstyre til henholdsvis Inatsisartut og Naalakkersuisut.

Ligesom ændringerne hovedsagligt er tilretning af arbejdsformen i Inatsisartut for yderligere dynamik og smidiggørelse af forhandlingerne i Inatsisartut.

Formandskabet fandt det ikke hensigtsmæssigt at detaljerede regler om Inatsisartuts virksomhed var fastlagt i hovedlove, som f.eks. lov om Inatsisartut og Naalakkersuisut. Der var et ønske om at regler, der alene angår Inatsisartuts interne anliggender, skal kunne ændres sideløbende med andre love. Det medfører, at den nye lov om Inatsisartut og Naalakkersuisut renses for en del bestemmelser, som i stedet er overflyttet til forretningsordenen for Inatsisartut. Denne ændring i loven om Inatsisartut og Naalakkersuisut betyder også, at Inatsisartut fremover får friere rammer til at udforme ændringer i forretningsordenen uden at skulle tage hensyn til, at den tilsvarende bestemmelse i loven om Naalakkersuisut og Inatsisartut skal ændres.

Finans- og Revisionsudvalgene vil fremover blive valgt på forårssamlingerne for at sikre at udvalgenes medlemmer får god tid til at kunne udøve deres arbejde om efteråret, ligesom de grønlandske folketingsmedlemmer af statsforfatningsretlige grunde fremover ikke kan forpligtes til at deltage i møder i det udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg.

Justeringen af taletider

I den nye Forretningsorden for Inatsisartut afskaffes de mundtlige spørgsmål til Naalakkersuisut. Dette forhold modsvares af en generel forøgelse af muligheden for at kunne stille supplerende spørgsmål og svar under behandlingen af sager i salen, både til forslagsstillere og Naalakkersuisut, fortrinsvis under de afsluttende bemærkninger. Det drejer sig om genindførelsen af muligheden for at hvert parti kan stille spørgsmål under de afsluttende bemærkninger til et forslag. Hvert parti kan herefter stille 2 spørgsmål.

Den kritik, der har været rejst af de kortere taletider, og som har været rejst siden forårssamlingen i år, er derfor i høj grad søgt imødekommet med denne lovændring.

Lov om tilskud til politisk arbejde

Loven indebærer en præcisering af de regler, der gælder for Selvstyrets finansiering af politiske organisationer gennem tilskud. Ved denne lovændring overføres midlerne til orienteringsrejser til partierne og til deres egen administration.

Den gældende tilskudslov er vedtaget i 2001 og efterfølgende ændret i 2003, 2005, 2006 og 2009. Med den seneste gennemgribende lovændring på EM09 blev partistøtten dels forhøjet, dels blev den indirekte støtte, som partierne havde modtaget gennem serviceydelser fra Selvstyret gjort synlig ved at skabe en klar retstilstand ved udtrykkeligt at opregne de indirekte tilskud, som det er tilladt Selvstyret at yde.

Andre direkte og indirekte tilskud ville efter lovens ikrafttræden ikke længere kunne ydes, hvis ikke de havde en udtrykkelig hjemmel i lov. Der vil dermed være en klar og veldefineret skillelinje mellem de midler, som landskassen stiller til rådighed for henholdsvis de politiske partiers arbejde og Bureauet for Inatsisartut.

Vedtagelsen af vederlagsloven i 2003 skabte mulighed for de politiske partier til at foretage orienteringsrejser i hele Grønland i tilknytning til, at hele landet blev én valgkreds. Retten til de afsatte midler til orienteringsrejser blev imidlertid i 2006 ændret således, at der ikke længere var et retskrav på orienteringsrejser, men at formandskabet fortsat bevilgede disse.

Vederlagsloven

Vederlagsloven blev 1. behandlet under efterårssamlingen og indeholder forslag til ændrede regler om tjenesteboliger, rejseudgifter, eftervederlag, orlov og andet fravær, samt om vederlag til medlemmer af udvalg og nævn m.m. Forslaget forventes 2. og 3. behandlet under forårssamlingen 2011.

Fortryk fra Inatsisartut

Formandskabet har efter høring i partierne besluttet at forhandlingerne i Inatsisartut kundgøres elektronisk på Inatsisartut hjemmesiden, ligesom de også vil blive udgivet på DVD, så det bliver lettere at søge i de enkelte forhandlinger på dagsordens punktnummer som inddeles med hvert medlems indlæg for det enkelte dagsordenspunkt. Det er formandskabets håb at de elektroniske fortryk vil blive nemmere tilgængelige og anvendelige end hvad der har været gældende for de trykte udgaver af fortrykkene. De elektroniske fortryk er fra og med EM10 gjort tilgængelige via Inatsisartut hjemmesiden www.inatsisartut.gl.

Omdeling af materiale til samlingerne

Formandskabet har besluttet at al materiale til samlingerne kun omdeles i papirform ved modtagelsen af materialet, til medlemmerne af Inatsisartut og Naalakkersuisut, hvorefter materialet gøres elektronisk tilgængeligt på Inatsisartut hjemmesiden. Materialet til en samling udsendes ligeledes løbende under samlingen i elektronisk form til medlemmerne af Inatsisartut og Naalakkersuisut samt andre interesserede parter, ligesom det gøres tilgængeligt på Inatsisartut hjemmesiden www.inatsisartut.gl.

Forårssamling 2011 (FM11)

Inatsisartut afsluttede efterårssamlingen med beslutningen om, at forårssamlingen skal starte den 1. marts 2011. Det betyder, at afleveringsfristen for sager der ønskes optaget på dagsorden for FM11 bliver den 25. januar 2011 kl.12.00.

Tildeling af Nersornaat

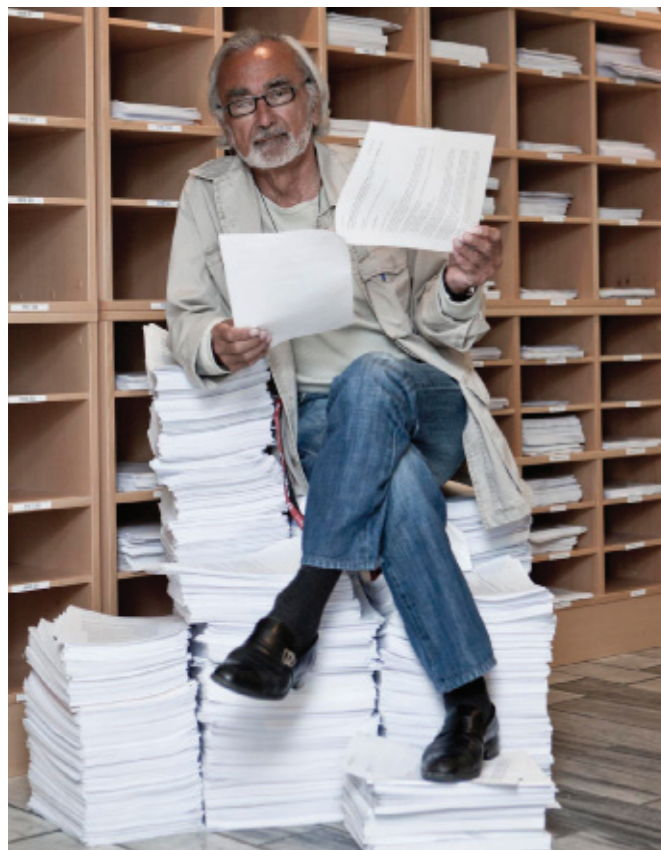
Formandskabet afslutter 2010 med tildelingen af 1 Nersornaat i sølv, som formanden for Inatsisartut forestår ved en mindre højtidelighed for modtageren i Nanortalik.

Formandskabet har således tildelt 3 Nersornaat i sølv og 1 Nersornaat i guld i 2010.

INATSIARTUT
PARLIAMENT OF GREENLAND

NYHEDSBREV
Af Formanden for Inatsisartut
Josef Motzfeldt
2. halvår 2010

Forord

Det andet arbejdsår i Inatsisartut indenfor denne valgperiode er nu godt i gang og afsluttes med den kommende forårssamling der starter den 1. marts 2010.

Formanden for Inatsisartut

Det har været en særligt travl forsommer og efterår for formanden for Inatsisartut. Foruden planlægningen af efterårssamlingen 2010 har formanden været formand for Vestnordisk Råd samt været vært ved møder med andre parlamentsformænd, som alle fandt sted i august måned i Tasiilaq. Herudover har formanden for Inatsisartut været på officielt besøg i Tjekkiet i september.

Markeringen af 21. juni i Bruxelles

Formanden for Inatsisartut var vært ved en større markering af Grønlands nationaldag i Bruxelles og som den grønlandske repræsentation i Bruxelles havde arrangeret. Dagen var arrangeret som optakt til Grønlands kommende EU forhandlinger og som et led i den almindelige markering og synliggørelse af Grønland overfor relevante samarbejdspartnere i Bruxelles.

Dagen blev afholdt den 23. juni og var vel besøgt af EU parlamentarikere og andre vigtige samarbejdspartnere for Grønland i Bruxelles, hvor der blev serveret særligt udvalgte grønlandske produkter som var fremskaffet til lejligheden ved sponsorater fra blandt andet Royal Greenland og Godthåbs Bryghus. Ligesom Nukissiorfiit var repræsenteret med genanvendelige batterier, som symbol på mulighederne for energiodnyttelsen ved hjælp af ren energi i form af brint og vandkraft.

Formandens møde med EU parlamentets næstformand Diana Wallis

Under deltagelsen i markeringen af den grønlandske nationaldag i Bruxelles havde formanden for Inatsisartut lejlighed til at mødes med Diana Wallis, EU parlamentets næstformand. Ved denne lejlighed drøftede formanden for Inatsisartut og Diana Wallis en tættere dialog med de grønlandske parlamentarikere som led i EU's stigende interesse for de arktiske lande. Dette var et gensidigt ønske for at sikre en direkte dialog mellem EU parlamentarikerne og parlamentarikerne der bebor de arktiske egne.

Kontaktudvalgsmødet med folketingets præsidium

Formandskabet havde dette år værtskabet for de årlige kontaktudvalgsmøder mellem folketingets præsidium og formandskabet for Inatsisartut. Mødet blev afholdt i Tasiilaq i august måned. Næste møde afholdes i Danmark i 2011, hvor folketingets præsidium har værtskabet.

Vestnordiske landes parlamentsformænd

Grønland havde også værtskabet for mødet mellem de vestnordiske landes parlamentsformænd i år og som blev afholdt i Tasiilaq forud for VNRs årsmøde og som består af parlamentsformændene fra Grønland, Island og Færøerne. Mødet går på tur mellem landene og næste møde afholdes på Færøerne i 2011.

Vestnordisk Råds (VNR) årsmøde

Formanden for Inatsisartut havde formandskabet for det Vestnordiske Råd i året 2009/2010, hvorfor Rådet afholdt deres årsmøde i Tasiilaq.

Det 1-årige formandskab for VNR, som Formanden for Inatsisartut havde i året 2009/2010, blev som planlagt overdraget til Island, som nu varetager VNRs formandskab indtil august 2011.

VNRs rekommandationer

Rekommandationerne fra Vestnordisk Råds årsmøde var præget af opholdet i Østgrønland og med ønsket om fokus på forbedringer af forholdene i Østgrønland og for borgerne i Østgrønland.

Formanden for Inatsisartut som også er delegationsformand for den grønlandske delegation i Inatsisartut for VNR, fremsatte ved efterårssamlingen 5 tidligere vedtagne rekommandationer fra 2007, 2008 og 2009, samt 1 ny rekommandation fra 2010.

Rekommandationerne fra tidligere år blev imødekommet af Inatsisartut, med undtagelse af en rekommandation omkring oprettelsen af grønlandske repræsentationer i de vestnordiske lande. Dette begrundes med de samlede overvejelser som Naalakkersuisut har i forbindelse med planerne omkring oprettelsen af repræsentationer generelt og andre steder i verden og som vil blive fremlagt for Inatsisartut til FM11.

Den ene rekommandation fra dette årsmøde i Tasiilaq som kunne nå at komme på dagsordenen for EM10, omhandlede en opfordring til Naalakkersuisut om at belyse besejlingsforholdene i Østgrønland og mulighederne for en forbedring af vareforsyningen med skib til området. Forslaget blev imødekommet af et enigt Inatsisartut og afventer nærmere redegørelse fra Naalakkersuisut.

Officielt besøg i Tjekkiet

Formanden og formandskabet for Inatsisartut blev inviteret til et officielt besøg i den Tjekkiske Republik af det tjekkiske Senats 1. ste vicepræsident Alena Gajduskova. Invitationen kommer i stand efter at flere medlemmer af Senatet sidste efterår besøgte Grønland og Inatsisartut. Kun formanden for Inatsisartut havde lejlighed til at deltage i besøget på det ønskede tidspunkt for besøget, som var ønsket gennemført før det tjekkiske parlaments valg i efteråret.

Besøget lagde ud med en flot modtagelse ved Alena Gajduskova og den danske ambassadør allerede i lufthavnen og med et overraskende opbud af politiskorteret bilkørsel til hotellet. Og på besøgets første aften var der indlagt en opera oplevelse med opførelsen af operaen Don Giovanni opført i Prags fantastiske flotte og historiske operahus. Det var helt tydeligt at besøget i Grønland havde gjort stort indtryk hos senatets medlemmer. Tjekkiet er en ung republik fra 1993 og et relativt nyt medlem af EU og af samme grund havde de haft interesse i at foretage en orienteringsrejse til Grønland for dels at mødes med medlemmer af Inatsisartut samt for at danne sig et indtryk af de klimatiske ændringer.

Formanden for Inatsisartut deltog ved en række møder med forskellige udvalg samt vicepremiereministeren der også er Tjekkiet udenrigsminister. Under mødet med Udenrigsministeren fik Grønland tilsagn om at Tjekkiet i fremtiden ville støtte Grønland i sælskindssagen, såfremt den kom på EU's minister-niveau igen. Besøget i Prag gav således Grønland nye kontakter med andre parlamentarikere i EU og muligheden for at udveksle synspunkter omkring fælles interesser.

Efterårssamlingen 2010 (EM10)

Formandskabet kunne i år udsende en dagsorden for efterårssamlingen allerede 1 uge efter afleveringstidsfristen for punkter der var ønsket optaget på dagsordenen.

Dette var et klart resultat af formandskabets opstramning af reglerne for afleveringen af materiale til en samling.

Formandskabet afholdt 22 møder under denne efterårssamling mod 28 møder ved EM 2009.

Disse møder i formandskabet er daglige forberedende møder forud for møderne i salen.

Mødedage i salen

Efterårssamlingen der startede den 17. september 2010 blev afsluttet den 15. november og indeholdte 23 mødedage i salen mod 28 mødedage ved EM 2009.

Efterårssamlingen blev ligesom FM10 opdelt i 2 perioder. I den første periode var der 3 mødedage om ugen og i den anden periode var der 2 mødedage om ugen i salen.

Der var stor tilfredshed med denne opdeling af mødedagene ved forårssamlingen, hvorfor dette princip også blev indarbejdet til planlægningen af efterårssamlingen, for netop at give udvalgene bedre tid til at arbejde med de sager der blev henvist til udvalgsbehandling.

Spørgetimen til Naalakkersuisut

Den ugentlige spørgetime er nu blevet en del af den nye debat-form der er indført i Inatsisartut.

Spørgetimen varer 1 time og formanden for Naalakkersuisut meddeler 2 dage i forvejen hvilke medlemmer af Naalakkersuisut der vil være til rådighed for spørgetimen.

Formanden for Naalakkersuisut anmelder således 2 medlemmer af Naalakkersuisut til Inatsisartut forud for hver spørgetime. Disse 2 medlemmer af Naalakkersuisut spørges herefter i en halv time hver. Alle partier har mulighed for at stille det antal spørgsmål de ønsker inden for den afsatte tid. Dog således at rækkefølgen for det enkelte spørgsmål der stilles af gangen følger partistørrelserne.

Under EM10 blev der afholdt 7 spørgetimer, der var fastsat til at finde sted hver onsdag mellem kl. 11 og 12. I forlængelse af den faste spørgetime, er de skriftligt formulerede spørgsmål til Naalakkersuisut iht. § 36, stk. 2 i den tidligere forretningsorden afskaffet med vedtagelsen af den nye forretningsorden og som reelt kun bestod af en oplæsning i salen af et skriftligt formuleret spørgsmål fra et medlem af Inatsisartut til Naalakkersuisut og som efterfølgende blev besvaret af det relevante medlem af Naalakkersuisut. Dette må dog ikke forveksles med de skriftlige spørgsmål og svar som fortsat er gældende og som nu hedder § 37 spørgsmål, ifølge den nye forretningsorden for Inatsisartut.

